

viribus minime conveniret; et ne temerarium a quibusdam judicaretur, timerem; tamen ne tantum ac talem virum recusatione offenderem, acquievi; ac tandem hac maxime fiducia, ut vestra auctoritate interposita, a detrahentium morsibus defenderer, vestræ jussioni parui. Sicut enim olim in Ecclesia et quotidie negotiis negotia varie succedunt, atque multarum causarum pro temporis eventu actiones succrescunt; sic sub titulis unicuique congruentia capitula auctorum tempore perspecto plurima connexui, et octo librorum distinctionibus volumini compendiose finem imposui. Cui pro ratione compositionis, a vobis auctoritate sumpta, *Polycarpi*

A nomen convenienter indidi. Quod vestram obnixè deprecor industriam, ut compositionem perspiciat, atque perspiciendo si quid deesse, aut si quid magis quam deceat (inesse) cognoverit, cauta consideratione quod decens est compleat, et quod indecens est removeat. Approbandus vero ad laudem vestram et ad obedientiam vestræ jussionis augendam moderatione habita comprobator. Præterea ne per libri seriorem lectorem res indistincta turbaret, hujus operis titulos præponere placuit, ut suis locis colligere possit quod sub numero competenti prædictum esse cognoscit.

RUBRICÆ

Tabula libri primi.

1. De primatu Petri.
2. De primatu Romanæ Ecclesiæ.
3. De puritate fidei Romanæ Ecclesiæ.
4. De electione et ordinatione Romani pontificis
5. Quod ad papam pertinet regimen omnium Ecclesiarum, nullum episcopum ordinandum vel damnandum nisi per pontificem Romanum.
6. Quod irritum sit quidquid in apostolica sede absque apostolico decernitur.
7. De appellanda sede apostolica.
8. De potestate papæ sine synodo deponere episcopos, restituere, incardinare, transmutare.
9. De episcoporum mutatione auctoritate papæ.
10. De ordinatis in Ecclesia Romana et a Romano pontifice.
11. Ubi apostolica sedes consecrationes, ordinationes et dispositiones ordinare antiquitus consuevit.
12. De novis ecclesiis non consecrandis sine auctoritate papæ.
13. Quod papa non per se sed per legatos provincialibus conciliis soleat interesse et auctoritas ejus est in illo cui vices suas committit.
14. Nullum concilium esse firmum sine auctoritate papæ
15. Ut dubiæ et majores causæ ad apostolicam sedem referantur.
16. De papa et apostolica sede non judicandis neque contristandis.
17. Quod non sit sentiendum contra Romanam Ecclesiam et de obedientia ei debita.
18. De regali subjectione ad romanum pontificem et ad omnes pontifices.
19. Quod Constantinus Imperialem sedem apostolicæ Ecclesiæ dimisit.
20. Quod nemo papam audeat judicare etiam si reprehensibilis sit.
21. Quod papæ aliisque præsulibus sit potestas excommunicandi imperatores.

- B 22. Quod papa possit ab alio excommunicatos absolvere.

23. Quod feretrum romani pontificis non veletur.
24. De præcepto, admonitione et concilio.
25. De auctoritate et ratione.
26. De prædiis romanæ ecclesiæ non alienandis.
27. De pontificali et regali auctoritate.

Tabula libri secundi.

1. De prælatorum electione.
2. Quod episcopus valde debitor est ejus qui sibi eum devota mente præferunt.
3. Quod nec præmio nec præmii promissione vel impunitatis nec personarum patrocinio facienda sit electio.
4. Ut ecclesia sæculari potentia seu pretio vel laicali investitura non pervadatur.
- C 5. Ut nemo per se sibi sumat honorem.
6. Quod duo vel tres consensu cæterorum possunt episcopum eligere.
7. De electionis contradictione.
8. De ordinatione episcoporum vel archiepiscoporum vel metropolitanorum.
9. Quomodo episcopus ordinandus est.
10. Ne ordinatio Episcoporum diu differatur.
11. Ut nullus episcopus alio superstite ordinetur.
12. De episcopo negligenti adire ecclesiam ad quam ordinatus est.
13. De episcopo qui non recipitur ab ecclesia cui ordinatus est.
14. Ut episcopus hostilitate expulsus ad aliam vacantem transeat ecclesiam.
- D 15. De episcopo qui adesse synodo neglexerit.
16. De episcopo qui per ægritudinem synodo adesse non poterit.
17. Ne episcopus suo honore per ægritudinem privetur.
18. Quod episcopo non licet alterum per se constituere.
19. Quod in loco lapsi vel ægroti episcopi alter possit episcopus ordinari.

20. De usu et auctoritate pallii.
21. Qui primates vocentur et ubi ponendi sunt.
22. Ubi primates et metropolitani ponendi sunt et qui sunt.
23. In quibus locis episcopi et archiepiscopi non ordinandi sunt.
24. De mensura metropolitanorum.
25. Ne quis universalis vocetur.
26. De ordine ordinandorum.
27. De ordinandorum ætate.
28. De tempore ordinationis.
29. De vocatione ordinandorum.
30. Ubi ordinandi sunt.
31. Quibus ordines tribuendi sunt quibusve negandi.
32. Ut nullus invitus ordinetur.
33. Ut ordinatus quisque in illis locis maneat in quibus ordinatus est.
34. De restituendis depositis.
35. De reordinatione.
36. De ordinibus et ordinatis adversus canonum formas.
37. De numero et dignitate diaconorum et reverentia ad sacerdotes.
38. Idem in initio fuit presbyter et episcopus et de presbyterorum dignitate.

Tabula libri tertii.

1. Quid sit ecclesia quidve basilica.
2. De institutione ecclesiarum.
3. De fundatoribus ecclesiarum.
4. De consecratione ecclesiarum.
5. De ecclesiis reconsecrandis.
6. De restauratione ecclesiarum.
7. De imaginibus et picturis ecclesiarum.
8. An loca vel honores sanctorum retinentibus aliquid addant.
9. De corpore Domini sacrorumque custodia.
10. De baptismo et impositione manus.
11. De declinis et oblationibus et aliis.
12. De jure ecclesiarum et monasteriorum.
13. De servis ecclesiæ manumittendis et de expositis.
14. De precatoriis et commutationibus ecclesiarum.
15. De privilegiis ecclesiarum et monasteriorum.
16. De observatione ecclesiasticorum.
17. De celebratione S. Paschæ.
18. De constitutione et ordinatione officii celebrandi ecclesia.
19. De concilii celebratione.
20. De providentia et auctoritate atque observantia divinarum scripturarum.
21. Quæ scripturæ quibus præponantur.
22. De prædicatione.
23. De consuetudine.
24. De ritibus ecclesiasticis.
25. De observatione XL^{to} atque jejunii.
26. De jejunii atque abstinentiæ discretione.

- A 27. Quæ medicinæ contrariæ sint divinis præceptis.
28. Quod bonum sit et puritati conveniens mentem et corpus aqua diluere.
29. Ut sedes episcopalis et sanctorum loca si necesse fuerit transferantur.
30. De fide.

Tabula libri quarti.

1. Qualiter lex Dei sit intelligenda.
2. Quod nihil addendum sit divino mandato.
3. Quod episcopi docere et comprimere illicita debeant et oppressis succurrere.
4. Quod eos qui præsumt canonica auctoritas non accusat.
- B 5. De habitatione et domestica episcopi conversatione.
6. Ut episcopus pravorum hominum familiaritatem non habeat.
7. Ut libros gentilium non legat episcopus.
8. Ut episcopus pro rebus transitoriis non litiget.
9. De episcopo percussore et quod in qualibet causa privato zelo moneri non debeat.
10. Ut episcopi posteriores se prioribus suis non præferant.
11. Quod episcopi æquales sint nisi quemquam culpa subiciat.
12. Ut episcopus semper et ubique testes secum habeat.
- C 13. Quod episcopi vice apostolorum præsententur et a subditis timeantur et inter se concordet sint.
14. De visitandis parochiis.
15. De non relinquendo regimine vel cathedra episcopali.
16. De protectione episcoporum.
17. De episcopis in alienam civitatem immorantibus vel possessiones habentibus.
18. Ut excessus episcopi nuntietur Romano pontifici.
19. Ut si episcopus res proprias habeat cui vult derelinquat, non autem res ecclesiæ.
20. Ut episcopus corrigat quod ab antecessore suo illicite commissum est.
- D 21. Ut non liceat episcopo vel alio clerico vel a sanctis locis ultra statuta Patrum quidquam exigere.
22. De æconomis.
23. Ut ecclesiastica officia singula singulis personis committantur.
24. Ne officia ecclesiastica laicis committantur.
25. Ut episcopi qui apostolicæ sedis ordinationi subjacent, annue Idibus Maii luminibus apostolorum præsententur.
26. De corepiscopis.
27. De tactis quæ inter se vel cum aliis episcopi contrahunt.
28. De querela et reprehensione subditorum adversus præpositos.

29. Quod prælati subditos vel in necessitate constringere non debeant.
30. Quod minor majorem non audeat beuedicere.
31. De vita et moribus et munditia sacerdotum clericorumque subjectorum.
32. Quibus in locis magistri liberalium artium constituentur.
33. De electione abbatum.
34. De monachis et sanctimonialibus.
35. De velandis virginibus et viduis.
36. Ut diaconissa ante XL annos non ordinetur.
37. De sustentatione viduarum.
38. De raptu religiosarum mulierum.
39. De lapsu clericorum.
40. De inobedientibus et canonum violatoribus.

Tabula libri quinti.

1. De accusationibus et circumstantiis eius.
2. De vocatione accusatorum ad iudicium vel ad synodum.
3. De induciis criminorum qui ad synodum vel ad satisfactionem vocantur.
4. De iudiciis et de his qui studiose absentant.
5. De monomachia.
6. Quod sententia potest corrigi vel in melius mutari.
7. Quod pro uno adversus plures non sit facile ferenda sententia.
8. Quando adversariis respondendum sit, et quando minime.

Tabula libri sexti.

1. De imperatoribus et principibus et reliquis laicis eorumque ministerio.
2. De obediendo reipublicæ utilitatibus.
3. De honorandis clericis vel laicis qui sunt in tentatione fideles, et senibus et pauperibus ecclesiæ.
4. De conjugii vel matrimonio et consanguinitate; et de separatione et de connumeratione graduum propinquitatis.
5. De tempore nuptiarum.
6. De observatione compatris et commatris.
7. De muliere quæ ante mundum sanguinem ecclesiam intrat et quæ nupserit hoc tempore.
8. De adulterio et incestu vel fornicatione raptoque feminarum.
9. De iudicii impositione.
10. De homicidio.
11. De juramento et perjurio.
12. De incantatoribus et auauribus de divinis et sortilegis.
13. Quod non imputetur si quid mali acciderit per ea quæ propter bonum faciamus.

- A 14. De lædentibus patrem et matrem.
15. De clericis et ecclesiastica lædentibus
16. De furibus et prædatoribus atque dissidentibus et reconciliari renuentibus et fugitivis servis.
17. De crapula et ebrietatibus.
18. De anamalibus sanguinem hominis sumentibus.
19. De caballo agresti.
20. De pœnitentia et pœnitentibus.
21. De justa misericordia.
22. De bono obedientiæ.
23. Ne Christiani temere offerant se periculis.

Tabula libri septimi.

1. De excommunicatione.
- B 2. De potestate ligandi et solvendi.
3. De unitate Ecclesiæ.
4. De schismate
5. De hæreticis et schismaticis.
  - . Sacramentum a schismate redeuntium.
  - . Quod par sit culpa communicare hæretico vel ejus communicatori.
8. Quod per singulos deviantes non sunt.
9. De servandis conciliis.
10. De tolerandis malis vel fugiendis.
11. De vindicta.
12. De sacerdotali intercessione pro vindicta mitiganda.
13. De persequendo expugnandoque et prædando.
14. De Judæis.
- C 15. De temperamento atque curatione adhibenda temporali necessitati.
16. Quod necessitas imperavit, cesset necessitate cessante.

Tabula libri octavi.

1. De infirmitatibus ad exitum venientibus.
2. Quod dies hominum nec minui nec augeri.
3. Quod angeli custodes hominibus præponantur.
4. De morte et purgatoriis pœnis.
5. De sepultura.
6. De oblationibus pro defunctis.
7. Quod non est rogandum pro peccato quod est ad mortem.
- D 8. De humanis animabus.
9. De immortalitate animæ.
10. De tormentis et pœna malorum.
11. Quod boni bonos in regno, mali malos in supplicio agnoscunt.
12. Quod sanctorum animæ pro inimicis in tormentis positæ non orent.
13. De receptione animarum justorum in cœlum ante restitutionem corporum.

